

at anbefale de af hele Udvalget stillede Ændringsforslag og anbefale Lovforslaget til Vedtagelse med disse Ændringer.

Godskesen: Jeg skal tillade mig at knytte et Par Bemærkninger til Ændringsforslag Nr. 8. Som jeg udtalte ved første Behandling af nærværende Lovforslag, er jeg i det hele taget imod Lovforslaget. Jeg mener, at Afgørelsen af Retstvistigheder bør forblive hos Domstolene og ikke overføres til Nævn og Kommissioner, bestaaende af Lægmand. Skal Lægmand medvirke, bør det være som sagkyndige Syns- og Skønsmand. Imidlertid er der fra anden Side gjort den Betragtning gældende, at det har sin store Betydning og har vist sig at have sin store Betydning, at de sagkyndige Lægmand kan forhandle direkte med Parterne og gøre det paa en mere formfri Maade, ikke blot, fordi Mændene er sagkyndige, men ogsaa, fordi de i Almindelighed kommer fra samme sociale Kreds som Parterne, saa de har Forudsætningerne for at kunne paavirke dem til en billig og rimelig Afgørelse. Til Bevis herfor anføres det, at de allerfleste Tvistigheder ogsaa bliver afgjort ved Forlig, som opnaas ved Mændenes forstandige Paavirkning af Parterne. Dette er Betragtninger, for hvis Vægt jeg ikke har kunnet lukke Øjnene, og derfor har jeg overvejet, om det da ikke var muligt at finde et Kompromis, hvorved man paa den ene Side bevarede det, der sættes saa megen Pris paa, og som altsaa ogsaa har saa megen Betydning: den formfri Forhandling mellem de sagkyndige Mænd og Sagens Parter, medens man paa den anden Side undgik det, som jeg altid vil betragte som et betydeligt Onde: at drage Paakendelsen af en Retstvist bort fra Rigets almindelige Domstole. Resultatet af mine Overvejelser er da blevet, at jeg kunde tænke mig som en Udvej, at man skabte særlige Retter til Afgørelse af de her omhandlede Tvistigheder, paa samme Maade, som man har en særlig Ret til at afgøre Søsager, nemlig Sø- og Handelsretten. Disse Retter kunde da bestaa af Stedets Dommer som Formand og to sagkyndige Mænd som Bisiddere, altsaa ikke som Skønsmand, men som virkelige Dommere. Og for nu at bevare den formfri Forhandling mellem Mændene og Parterne kunde jeg da tænke mig, at Forligsforhandlingen alene foretoges af de sagkyndige Lægmand, saaledes at Dommeren først traadte til, naar der var Spørgsmaal om at afsige Kendelse, naar der altsaa fore-

ligger noget, som virkelig hører ind under hans Omraade, og som han bedst forstaaer sig paa; men naar han saaledes tiltræder, bør han naturligvis være Formand.

Jeg har haft Lejlighed til at fremsætte disse mine Tanker i Udvalget og overfor den højtærede Minister, og jeg har det Indtryk, at man i og for sig ikke staaer uforstaaende overfor disse Tanker, at man kunde tænke sig Muligheden af et Kompromis som det, jeg her har nævnt. Men det følger af sig selv, at selv om man føler sig tiltalt af Tanken, kan man ikke gennemføre en saadan Ordning som den, jeg har omtalt, saa at sige paa staaende Fod; det vilde jo nemlig være en Ordning af en ganske anden Art end den, man hidtil har haft. Vilde man foretage en saadan Forandring, maatte der indhentes Erklæringer andetsteds fra, og hele Materialet maatte bearbejdes meget nøje i Ministeriet. Jeg har forstaaet, at det herefter ikke vil være muligt at formulere et Ændringsforslag i den Retning, jeg har nævnt, i alt Fald ikke med Udsigt til et heldigt Resultat, og jeg slaar mig derfor til Ro med, at Sagen blot kommer til velvillig Overvejelse, saa at man kan vente indenfor en rimelig Tid at se Resultatet af disse Overvejelser.

Jeg har følgelig indskrænket mig til at opstille et Ændringsforslag, hvorefter Loven skulde være Genstand for Revision, i alt Fald efter 5 Aars Forløb; hvis den ikke til den Tid var blevet underkastet Revision, skulde den bortfalde. Formuleringen af Ændringsforslaget har jeg taget lige ud af den nugældende Lov. Det vil erindres, at da den gældende Lov blev vedtaget, stod Retsreformen for, og man indførte Revisionsbestemmelsen for at afvente Resultaterne af Retsreformen. Jeg har ment, at man kunde bruge de samme Udtryk, naar man vilde afvente Resultaterne af de Overvejelser, jeg før nævnte. Men jeg staaer naturligvis ikke paa de bestemte Udtryk, og overhovedet vil jeg sige, at det, det drejer sig om for mig, er kun at faa de Tanker, jeg har tilladt mig at fremsætte, underkastet en velvillig Overvejelse. Hvis jeg paa anden Maade, f. Eks. gennem en Udtalelse af den højtærede Minister, kunde faa Sikkerhed for, at det vil ske, vil jeg ej heller holde paa Ændringsforslaget, men maa efter Omstændighederne slaa mig til Ro med den Sikkerhed, jeg kan faa paa anden Maade. — Hermed skal jeg altsaa tillade mig foreløbig at anbefale Ændringsforslag Nr. 8 til Vedtagelse af det høje Ting.